

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМЕНІ Б.Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННМВ ім. Б.Д. Гаврилишина

Ірина ІВАЩУК

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
ОПП «Бізнес-комунікація та переклад»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма	Курс	Семестр	Лекції (годин)	Практичні (годин)	ІРС (год ин)	СРС (годин)	Тренінг/ КПЗ	Разом (год.)	Залік	Іспит
Денна	4	7	26	26	3	87	8	150		7 сем.

Робоча програма складено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №10 від 24.06.2020 р.)

Робочу програму уклала канд. пед. наук, доц. кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Тетяна ПАНИЧОК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол № 1 від 29 серпня 2023р.

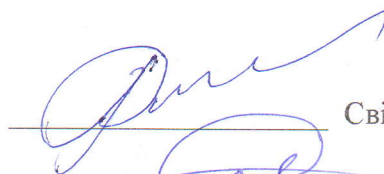
Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, канд. філол. наук, доц.

Людмила КРАЙНЯК

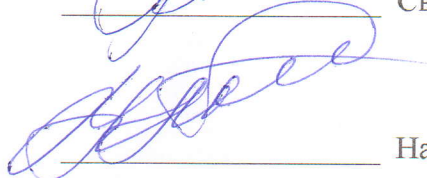
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія, протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності, кандидат філологічних наук, доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант освітньої програми, кандидат філологічних наук, доцент

Наталя РИБИНА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СИНХРОННОГО
ПЕРЕКЛАДУ (НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ)»**

1. Опис дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)»

Дисципліна “Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)”	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS 4 курс: 5	<i>Галузь знань –</i> 03 Гуманітарні науки	Обов’язкова дисципліна циклу загальної підготовки Мова навчання – німецька
Кількість залікових модулів 7 семестр: 4	<i>Спеціальність–</i> 035 Філологія	Рік підготовки: 4 Семестри: 7
Кількість змістових модулів: 2	<i>Спеціалізація - 035.041</i> Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Лекції (год): 26 Практичні заняття (год): 26
Загальна кількість годин 4 курс: 150	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота (год): 87 Індивідуальна робота: 3
Тижневих годин 7 семестр: 11,5 год., з них аудиторних 4 год.		Вид підсумкового контролю іспит: 7 семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є підготувати студентів до роботи усними перекладачами, які володіють навичками професійного синхронного перекладу та перекладацького скоропису. Вивчення даної дисципліни передбачає формування у студентів фахової перекладацької та професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції, підґрунтям яких є сформовані протягом попередніх років навчання україномовна та іншомовна (німецька мова) комунікативні компетенції.

Завдання дисципліни полягає у досягненні результату вивчення дисципліни, де студенти повинні отримати основні знання в галузі теорії та практики виконання синхронного перекладу (німецько-українська мовна пара) процесу перекладу різної термінології; оволодіння технікою перекладацького скоропису за міжнародним зразком; опанування, студентами, технік усного висловлювання та інтерпретації.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)» є обов'язковою складовою навчання майбутніх фахівців у галузі бізнес-комунікацій і перекладу. Вона спрямована на студентів, які мають попередні знання німецької мови, володіють стійкими знаннями з даної дисципліни, а також володіють певними навичками у сфері перекладу, самостійної роботи і аналізу наукових та методичних матеріалів.

2.5. Результати навчання

РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

РН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

3. Програма навчальної дисципліни

«Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)»

Змістовий модуль №1.

Тема 1. Сутність поняття «синхронний переклад» та його специфіка.

Завдання перекладача при виконанні синхронного перекладу. Важливість усного перекладу в глобалізованому світі. Особливості розумових операцій перекладача синхроніста. Вимоги до перекладачів. Умови екстремальності при перекладі.

Тема 2. Види синхронного перекладу

Синхронний переклад на слух. Синхронний переклад з листа. Синхронне читання заздалегідь перекладеного тексту

Тема 3. Синхронний переклад на практиці. Засоби синхронного перекладу. Специфіка нотування.

Інформаційний підхід здійснення синхронного перекладу.. Система скороченого запису – універсальний перекладацький скоропис (УПС). (скорочення, символи, цифри тощо). Тренування скоропису.

Тема 4. Ключові компетенції перекладача. Проблеми та труднощі у роботі перекладача синхроніста.

Когнітивне навантаження та багатозадачність у синхронному перекладі. Використання стресу та складних ситуацій у роботі перекладача. Мовні та розмовні навички (комунікація).

Мовленнєва компетенція/комунікативна компетенція. Лінгвістична/культурна компетенція. Технічна компетенція. Етична компетентність.

Тема 5: Синхронний і послідовний переклад: основні відмінності

Відмінності в навичках та стратегіях перекладу. Технічні вимоги та обладнання. Сфери застосування синхронного та послідовного перекладу. Переваги та недоліки кожного виду перекладу.

Тема 6. Базові принципи синхронного перекладу

Важливі аспекти підготовки синхронного перекладача. Практичні аспекти синхронного перекладу. Складність одночасного прослуховування та перекладу. Вправи для синхронного перекладу (аудіоматеріал)

Змістовий модуль №2.

Тема 7. Говоріння пошепки як спосіб розвитку навичок синхронного перекладу

Шепітний переклад: сутність та переваги. Ефективність говоріння пошепки в розвитку навичок. Практичні аспекти говоріння пошепки. Інструменти та ресурси для говоріння пошепки.

Тема 8. Міжкультурні аспекти синхронного перекладу. Культурна сенситивність і культурні відмінності.

Розгляд різних стратегій та підходів для успішного перекладу в умовах культурних відмінностей. Приклади міжкультурного синхронного перекладу. Практичні поради для синхронних перекладачів.

Тема 9. Про типологію німецької та української мов. Поняття лексичного варіанту в перекладі. Синоніми та їх використання в процесі перекладу.

Поняття "типологія мов" та основні риси типологічного відмінності між німецькою та українською мовами. Використання синонімів у перекладі. Лексичні варіанти у перекладі.

Тема 10. Переклад власних назв, реальних імен та географічних назв.

Підходи до перекладу власних імен. Географічні назви: особливості перекладу. Методи перекладу власних назв. Помилки в перекладі власних назв.

Тема 11. Відтворення в перекладі безеквівалентної лексики. Переклад фразеологізмів.

Безеквівалентна лексика: визначення та приклади. Стратегії перекладу безеквівалентної лексики. Фразеологізми: особливості та важливість. Переклад фразеологізмів: труднощі та рішення.

Тема 12. Типи граматичних відмінностей між мовою оригіналу та мовою перекладу. Граматичні особливості мови оригіналу. Граматичні особливості мови перекладу. Вплив граматичних різниць на переклад. Стратегії перекладу граматичних відмінностей

Тема 13. Синтаксичний аспект перекладу.

Переклад складних іменників та словосполучень. Переклад ступенів порівняння прикметників. Врахування порядку слів при перекладі. Переклад пасивних конструкцій.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни
«Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)»**

	Кількість годин			Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота					
Змістовий модуль №1								
Тема 1. Сутність поняття «синхронний переклад» та його специфіка.	2	2	8	1		Тексти для перекладу, аналіз перекладів творів, командні проекти, тести; питання, індивідуальні практичні завдання, презентація.		
Тема 2. Види синхронного перекладу	2	2	8			Тексти для перекладу, аналіз перекладів творів, командні проекти, тести; питання, індивідуальні практичні завдання, презентація.		
Тема 3. Синхронний переклад на практиці. Засоби синхронного перекладу. Специфіка нотування.	2	2	8			Тести; питання, есе, презентації, доповіді, аналіз перекладів творів командні проекти;		
Тема 4. Ключові компетенції перекладача. Проблеми та труднощі у роботі перекладача синхроніста.	2	2	8			Тексти для перекладу, аналіз перекладів творів, командні проекти, тести; питання, індивідуальні практичні завдання, презентація.		
Тема 5. Синхронний і послідовний переклад: основні відмінності	2	2	8			Тести; питання, есе, презентації, доповіді, аналіз перекладів творів командні проекти;		
Тема 6. Базові принципи синхронного перекладу	2	2	8			Тексти для перекладу, аналіз перекладів творів, командні проекти, тести; питання, індивідуальні практичні завдання, презентація.		
Змістовий модуль №2								
Тема 7. Говоріння пошепки як спосіб розвитку навичок синхронного перекладу	2	2	6			Тести; питання, есе, презентації, доповіді, аналіз перекладів творів командні проекти;		
Тема 8. Міжкультурні аспекти	2	2	6	Тексти для перекладу, аналіз перекладів творів, командні проекти, тести;				

синхронного перекладу. Культурна сенситивність і культурні відмінності.				1		питання, індивідуальні практичні завдання, презентація.
Тема 9. Про типологію німецької та української мов. Поняття лексичного варіанту в перекладі. Синоніми та їх використання в процесі перекладу.	2	2	5			Тести; питання, есе, презентації, доповіді, аналіз перекладів творів командні проекти;
Тема 10. Переклад власних назв, реальних імен та географічних назв.	2	2	5			Тексти для перекладу, аналіз перекладів творів, командні проекти, тести; питання, індивідуальні практичні завдання, презентація.
Тема 11. Відтворення в перекладі безеквівалентної лексики. Переклад фразеологізмів.	2	2	5	1		Тести; питання, есе, презентації, доповіді, аналіз перекладів творів командні проекти;
Тема 12. Типи граматичних відмінностей між мовою оригіналу та мовою перекладу.	2	2	6			Тести; питання, есе, презентації, доповіді, аналіз перекладів творів командні проекти;
Тема 13. Синтаксичний аспект перекладу.	2	2	6			Тести; питання, есе, презентації, доповіді, аналіз перекладів творів командні проекти;
РАЗОМ	26	26	87	3	8	90

5. Тематика лекційних занять

Лекція 1. Сутність поняття «синхронний переклад» та його специфіка.

- Завдання перекладача при виконанні синхронного перекладу.
- Важливість усного перекладу в глобалізованому світі.
- Особливості розумових операцій перекладача-синхроніста.
- Вимоги до перекладачів. Умови екстремальності при перекладі.

Лекція 2. Види синхронного перекладу

- Синхронний переклад на слух.
- Синхронний переклад з листа.
- Синхронне читання заздалегідь перекладеного тексту

Лекція 3. Синхронний переклад на практиці. Засоби синхронного перекладу. Специфіка нотування.

- Інформаційний підхід здійснення синхронного перекладу.
- Система скороченого запису – універсальний перекладацький скоропис (УПС). (скорочення, символи, цифри тощо).

Лекція 4. Ключові компетенції перекладача. Проблеми та труднощі у роботі перекладача синхроніста.

- Когнітивне навантаження та багатозадачність у синхронному перекладі.
- Використання стресу та складних ситуацій у роботі перекладача.
- Мовні та розмовні навички (комунікація). Мовленнєва компетенція/комунікативна компетенція. Лінгвістична/культурна компетенція. Технічна компетенція. Етична компетентність.

Лекція 5. Базові принципи синхронного перекладу

- Відмінності в навичках та стратегіях перекладу.
- Технічні вимоги та обладнання.
- Сфери застосування синхронного та послідовного перекладу.
- Переваги та недоліки кожного виду перекладу

Лекція 6. Базові принципи синхронного перекладу

- Важливі аспекти підготовки синхронного перекладача.
- Практичні аспекти синхронного перекладу.
- Складність одночасного прослуховування та перекладу.
- Вправи для синхронного перекладу (аудіоматеріал)

Лекція 7. Говоріння пошепки як спосіб розвитку навичок синхронного перекладу

- Шепітний переклад: сутність та переваги.
- Ефективність говоріння пошепки в розвитку навичок.
- Практичні аспекти говоріння пошепки. Інструменти та ресурси для говоріння пошепки.

Лекція 8. Міжкультурні аспекти синхронного перекладу. Культурна сенситивність і культурні відмінності.

- Стратегії та підходи для успішного перекладу в умовах культурних відмінностей.
- Приклади міжкультурного синхронного перекладу.
- Практичні поради для синхронних перекладачів.

Лекція 9. Типологія німецької та української мов. Поняття лексичного варіанту в перекладі. Синоніми та їх використання в процесі перекладу.

- Поняття "типологія мов" та основні риси типологічного відмінності між німецькою та українською мовами.
- Використання синонімів у перекладі.
- Лексичні варіанти у перекладі.

Лекція 10. Переклад власних назв, реальних імен та географічних назв

- Підходи до перекладу власних імен.
- Географічні назви: особливості перекладу.
- Методи перекладу власних назв.
- Помилки в перекладі власних назв.

Лекція 11. Відтворення в перекладі безеквівалентної лексики. Переклад фразеологізмів.

- Безеквівалентна лексика: визначення та приклади.
- Стратегії перекладу безеквівалентної лексики.
- Фразеологізми: особливості та важливість.
- Переклад фразеологізмів: труднощі та рішення.

Лекція 12. Типи граматичних відмінностей між мовою оригіналу та мовою перекладу.

- Граматичні особливості мови оригіналу.
- Граматичні особливості мови перекладу.
- Вплив граматичних різниць на переклад.
- Стратегії перекладу граматичних відмінностей

Лекція 13. Синтаксичний аспект перекладу.

- Переклад складних іменників та словосполучень.
- Переклад ступенів порівняння прикметників.
- Врахування порядку слів при перекладі.
- Переклад пасивних конструкцій

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1. Тема: Сутність поняття «синхронний переклад» та його специфіка.

Обговорення та визначення термінів, пов'язаних із синхронним перекладом, таких як "симультолометування", "мовна парамедицина", "перекладач-рецептор". Розгляд реальних ситуацій, де використовується синхронний переклад, наприклад, в конференціях, спортивних подіях або в медичних контекстах. Обговорення ключових принципів, на яких базується синхронний переклад, таких як одночасність, швидкість, точність тощо. Вправи синхронного перекладу, переклад коротких текстів чи аудіофрагменти з однієї мови на іншу в режимі реального часу.

Практичне заняття 2. Тема: Види синхронного перекладу

Пояснення та демонстрація роботи перекладачів на конференціях. Визначення, як перекладачі забезпечують одночасний переклад для мовних потоків в медіа та телебаченні. Обговорення сучасних технологій, які полегшують синхронний переклад, таких як використання спеціального обладнання та програмного забезпечення. Практичні вправи синхронного перекладу, дискусія щодо видів синхронного перекладу, їх важливості та особливостей. Аналіз реальних прикладів синхронного перекладу з метою розуміння сильних та слабких сторін кожного виду.

Практичне заняття 3. Тема: Синхронний переклад на практиці. Засоби синхронного перекладу. Специфіка нотування.

Нотування виступів або текстів в реальному часі, використовуючи засоби для запису ключових слів та інформації. Завдання на переклад тексту або мовлення в реальному часі для розвитку швидкості та точності. Ознайомлення з програмним забезпеченням для синхронного перекладу, яке може допомогти полегшити процес нотування та перекладу. Синхронний

переклад текстів або мовлення, взятих з реальних джерел, таких як новини, відеоматеріали або конференції. Завдання на відтворення перекладу, зробленого іншим перекладачем, для аналізу та обговорення результатів. Групові дискусії щодо технік синхронного перекладу, проблем та викликів, з якими стикаються перекладачі. Ознайомлення зі засобами комунікації, які використовуються між перекладачами під час роботи в команді.

Практичне заняття 4. Тема: Ключові компетенції перекладача. Проблеми та труднощі у роботі перекладача синхроніста.

Вправи, спрямовані на покращення мовленнєвих навичок, таких як швидкість вимови, вимова, інтонація та артикуляція; для покращення рівня мовного знання, включаючи граматику, лексику та структуру мови. Вправи на нотування мовлення в реальному часі, аналіз і розшифрування записів. Обговорення технічних аспектів синхронного перекладу, включаючи використання обладнання та програмного забезпечення. Групова дискусія та вирішення типових проблем, з якими стикаються перекладачі синхроністи. Оцінка власних навичок та план розвитку компетенцій у синхронному перекладі. Виконання завдань на переклад мовлення або тексту в реальному часі для розвитку синхронного перекладу.

Практичне заняття 5. Тема: Синхронний і послідовний переклад: основні відмінності

Визначення ключових відмінностей між синхронним і послідовним перекладом. Практичні завдання для покращення швидкості та точності перекладу в обох видах перекладу. Вправи на оптимізацію керування часом під час синхронного і послідовного перекладу. Виконання вправ та завдань для розвитку навичок синхронного перекладу, включаючи нотування та вимову перекладу. Порівняння результатів та відмінностей між синхронним та послідовним перекладом.

Практичне заняття 6. Тема: Базові принципи синхронного перекладу

Основні поняття та принципи синхронного перекладу. Використання словників та глосаріїв для ефективного перекладу спеціалізованих термінів. Тренування навичок прослуховування та визначення ключових пунктів тексту. Вправи з перекладу тексту зі синхронного перекладу на вихідну мову (зворотній переклад). Практика збереження структури речення та логічності тексту під час перекладу. Тренування навичок управління часом під час синхронного перекладу. Ознайомлення з різними технічними засобами синхронного перекладу, такими як навушники та мікрофони. Симуляція реальних ситуацій синхронного перекладу, таких як переклад лекцій, прес-конференцій тощо.

Практичне заняття 7. Тема: Говоріння пошепки як спосіб розвитку навичок синхронного перекладу

Говоріння пошепки як важливий аспект синхронного перекладу та як воно сприяє покращенню навичок. Вправи, спрямовані на покращення слухового сприйняття тексту для подальшого перекладу. Вправи, спрямовані на підвищення рівня концентрації та збереження уваги під час говоріння пошепки. Аналіз власних помилок та пошук шляхів для їх виправлення. Практичні ситуації, де студенти можуть застосовувати навички говоріння пошепки, такі як симуляція синхронного перекладу під час презентацій чи діалогів.

Практичне заняття 8. Тема: Міжкультурні аспекти синхронного перекладу. Культурна чутливість і культурні відмінності.

Вивчення основних культурних відмінностей між мовами та національними групами. Вивчення методів адаптації тексту для конкретної аудиторії та культурного контексту. Вправи з перекладу фраз, прислів'їв та ідіом, які мають культурний контекст. Розгляд ролі перекладача як посередника між культурами та вивчення методів м'якої адаптації. Аналіз культурних особливостей, які впливають на розуміння та сприйняття певних тем. Виконання практичних

завдань, які передбачають аналіз та порівняння текстів, що представляють культуру німецькомовних країн. Обговорення культурних стереотипів та їх впливу на переклад.

Практичне заняття 9. Тема: Про типологію німецької та української мов. Поняття лексичного варіанту в перекладі. Синоніми та їх використання в процесі перекладу.

Варіанти лексики в німецькій та українській мовах для одного й того ж поняття. Завдання на пошук синонімів до певних слів або фраз у контексті. Поняття лексичного варіанту та його роль у процесі перекладу. Вправи на використання синонімів для різноманітного та точного перекладу. Аналіз контексту та вибір оптимального лексичного варіанту. Порівняння лексичних варіантів у німецькій та українській мовах для різних понять.

Практичне заняття 10. Тема: Переклад власних назв, реальних імен та географічних назв.

Переклад географічних назв, таких як назви країн, міст, річок тощо. Вправи на адаптацію імен та власних назв до лінгвістичних особливостей мови перекладу; на відтворення фонетичних особливостей власних назв. Аналіз та переклад реальних імен персонажів у літературних творах. Практичні завдання з перекладу текстів, що містять власні назви. Порівняльний аналіз різних перекладів власних назв та реальних імен для вибору найкращого варіанту

Практичне заняття 11. Тема: Відтворення в перекладі безеквівалентної лексики. Переклад фразеологізмів.

Аналіз фразеологізмів у текстах та їх переклад. Вправи на адаптацію фразеологізмів до лінгвістичних та культурних особливостей мови перекладу. Практика у пошуку аналогів для фразеологізмів, які не мають прямих еквівалентів у цільовій мові. Переклад текстів, що містять фразеологізми. Порівняльний аналіз різних перекладів тексту з фразеологізмами для визначення оптимального варіанту.

Практичне заняття 12. Тема: Типи граматичних відмінностей між мовою оригіналу та мовою перекладу.

Аналізу текстів, які містять граматичні відмінності між мовами. Переклад окремих речень або абзаців з урахуванням граматичних особливостей обох мов. Вправи на перетворення граматичних структур з мови оригіналу в мову перекладу і навпаки. Використання словників та граматичних посібників для вирішення граматичних питань під час перекладу. Практика виявлення та корекції граматичних помилок у власних перекладах. Порівняння граматичних структур і відмінностей між мовами для кращого розуміння, чому виникають граматичні відмінності в перекладі. Вправи на редагування та вдосконалення граматичних аспектів перекладу.

Практичне заняття 13. Тема: Синтаксичний аспект перекладу.

Аналізу синтаксичних структур речень та абзаців. Переклад складних речень, які містять різноманітні синтаксичні конструкції (наприклад, підрядні речення, вставні конструкції тощо). Відновлення правильного порядку слів і речень у тексті, в якому порушена синтаксична логіка. Вправи на складання синтаксичних дерев для речень з метою кращого розуміння їх структури. Порівняння синтаксичних структур у вихідному та перекладеному тексті для виділення особливостей перекладу. Використання синтаксичних словників та граматичних джерел для вирішення синтаксичних питань. Вправи на адаптацію синтаксичних структур між мовами з урахуванням семантики та контексту.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ з дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)» включає в себе різноманітні навчальні теми. Його основною метою є демонстрація вмінь проводити систематичний пошук і критично оцінювати та інтерпретувати матеріал. Крім того, студент повинен переконливо аргументувати свої погляди перед аудиторією або читачем.

Виконання КПЗ здійснюється відповідно до попередньо визначеного графіку, який видається студентам у перші два тижні навчання та дотримання якого є обов'язковою передумовою для складання модулів. Результати оцінюються за 100-бальною шкалою згідно з установленими вимогами та правилами.

Варіанти КПЗ з дисципліни

«Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)»

Студенти презентують комунікативні вміння з таких професійно-орієнтованих тем:

1. Вплив культури на процес синхронного перекладу.
2. Використання технологій в синхронному перекладі.
3. Подолання стресу та тиску під час синхронного перекладу.
4. Лінгвістичні проблеми при перекладі ідіом.
5. Синхронний переклад юридичної тематики.
6. Ефективна командна робота між перекладачами-синхроністами та ораторами.
7. Гендерно-рівноправна мова в синхронному перекладі.
8. Етика та конфіденційність в синхронному перекладі.
9. Вплив культурних табу на синхронний переклад.
10. Вплив когнітивних факторів на точність та ефективність синхронного перекладу.
11. Синхронний переклад у медичному спілкуванні.
12. Синхронний переклад у конфліктних ситуаціях і кризах.
13. Синхронний переклад для політичної комунікації.
14. Використання технологій у практиці синхронного перекладу: вплив таких технологій, як штучний інтелект, машинне навчання та розпізнавання мови, на роботу перекладачів.
15. Синхронний переклад на культурних заходах.
16. Синхронний переклад для юридичної комунікації.
17. Вплив емоцій на процес синхронного перекладу.
18. Синхронний переклад для культурної медіації.
19. Синхронний переклад для кіноіндустрії: роль перекладачів у дублюванні фільмів, субтитруванні та передачі культурних і мовних нюансів.
20. Синхронний переклад для наукових конференцій.

7. Самостійна робота

При обмеженні часу для занять в аудиторії та враховуючи інтенсивний характер вправ для вивчення матеріалу, виникає необхідність, щоб студенти виконували самостійну роботу в позааудиторний час. Це є ключовим елементом ефективної підготовки фахівців на будь-якому рівні освіти та в будь-якій спеціальності. Оскільки інтереси студентів спрямовані на їхню майбутню професію, зміст та характер самостійної роботи узгоджуються з їхніми глибокими мотивами, пов'язаними із обраною спеціальністю.

Стійкі мотиви, які стимулюють студентів до творчої роботи та виражають їхнє бажання розвиватись професійно у вибраній галузі, роблять зрозумілим тісний зв'язок між іноземною мовою та майбутньою професією. Це дає їм можливість розширювати свої знання за спеціальністю за допомогою іноземної мови.

Для самостійної роботи студентів розроблено серію завдань, перелічених далі. Вони рекомендуються вивчати послідовно після ретельного опрацювання матеріалу, запропонованого на заняттях. Основними джерелами для ознайомлення є літературні джерела, зазначені у переліку. У випадку будь-яких непорозумінь студентам рекомендується звертатися до викладача для отримання консультацій з питань організації самостійної роботи та можливого розширення переліку літературних джерел.

1. Техніки швидкого читання та їх вплив на синхронний переклад. Аналіз та відтворення тексту з виступу спікера: письмово відтворити аудіо- або відеозапис виступу німецькомовного спікера.

2. Розвиток лексичних навичок для успішного синхронного перекладу текстів в галузі науки та техніки. Перекласти письмово текст з оригінальної мови на рідну мову, з урахуванням фахової лексики та термінів.

3. Роль культурного контексту у синхронному перекладі текстів з галузі політології та дипломатії. Аналіз перекладу фрагмента) з області політології або дипломатії щодо урахування культурного контексту.

4. Використання спеціалізованих ресурсів та інструментів для підвищення ефективності синхронного перекладу в академічному середовищі. Підготувати коротку доповідь або презентацію про використання ресурсів та інструментів доступні для синхронного перекладу в академічній галузі

8. Тренінг з дисципліни

Тематика, завдання та структура тренінгу

Тренінг 1

Технології та інновації у синхронному перекладі німецької мови

Мета тренінгу: ознайомлення з інноваційними технологіями у галузі синхронного перекладу, а також розвиток навичок використання сучасних інструментів для покращення якості та продуктивності перекладацького процесу.

Цілі та завдання тренінгу: використання комп'ютерних програм для синхронного перекладу, навчання роботі з популярними перекладацькими програмами та онлайн-інструментами для підвищення ефективності перекладу; технічні аспекти синхронного перекладу в онлайн-режимі, розгляд сучасних можливостей використання віртуальних платформ та відеоконференцій для синхронного перекладу; аналіз можливостей та викликів, які створюються внаслідок впровадження штучного інтелекту у сферу перекладу; огляд та тренування в роботі з мобільними додатками, спрямованими на полегшення синхронного перекладу; розгляд актуальних тенденцій та можливостей, які пропонують сучасні технології для підвищення якості та продуктивності синхронного перекладу.

Тренінг 2

Специфіка академічного синхронного перекладу: від лекцій до дискусій

Мета тренінгу: удосконалення навичок академічного синхронного перекладу німецької мови в університетському середовищі, навчання ефективно перекладати лекції та проводити дискусії на різноманітні теми.

Цілі та завдання тренінгу: ознайомлення зі стратегіями та методами для успішного перекладу академічних лекцій; розгляд та вивчення специфічної академічної лексики та термінології для ефективного використання в синхронному перекладі; відпрацювання навичок перекладу дискусій та взаємодії в академічних обговореннях.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- тести;
- поточне опитування;
- написання есе
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- модульна контрольна робота;
- іспит.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (німецькою мовою)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89 75-84	Добре	B (дуже добре) C (добре)
65-74 60-64	Задовільно	D (задовільно) E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання) F(незадовільно з обов'язковим повторним курсом)
1-34		

Форма контролю – іспит, 7 семестр

Заліковий модуль 1.	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Іспит	Разом
Усне опитування (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 50 балів) 3. Самостійна робота = 20 балів	1. Усне опитування (7 теми по 5 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 50 балів) 3. Самостійна робота = 15 балів	1. Написання та захист КППЗ = 60 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів 3. Самостійна робота = 20 балів	1. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали за тест) – макс. 40 балів 2. Теоретичні питання (3 питання) – по 20 балів, макс. 60 балів	
20%	20%	20%	40 %	100 %

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне обладнання: SMART Board	1-13
2	Проектор, ноутбук	1-13
3	ноутбук	1-13
4	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-13
5	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-13

Рекомендовані джерела інформації

1. Єнчева Г. Г., Сітко А. В. Теорія і практика перекладу. Нова Книга, 2023. 296 с.
2. Мамрак, Алла. Книга Вступ до теорії перекладу. Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.
3. Тупиця О.Ю Граматичні проблеми перекладу з німецької мови : підруч. для студентів спец. 035 «Філологія» спеціаліз. 035.041 «Германські мови та літератури (переклад

включно), перша англійська» освіт. рівня бакалавр / О.Ю. Тупиця. – Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2023. –109 с. – URL : <https://www.morebooks.shop/shop-ui/shop/book-launch-offer/7477d527564307cc88724244a0fad3f353d441e9>

4. Паничок Т. Я. Методичні рекомендації для практичних занять з дисципліни «Практика синхронного перекладу німецькою мовою» для студентів 4 курсу, ступінь вищої освіти – бакалавр, галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність – 035 «Філологія», ОПП «Бізнес-комунікація та переклад» Паничок Т.Я. Тернопіль, 2023. 78 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48871>

5. Паничок Т. Я. Курс лекцій з дисципліни «Практика синхронного перекладу німецькою мовою» для студентів 4 курсу, ступінь вищої освіти – бакалавр, галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність – 035 «Філологія», ОПП «Бізнес-комунікація та переклад» Паничок Т.Я. – Тернопіль: ЗУНУ, 2023 60 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48872>

6. Паничок Т. Я. Практикум із граматичних аспектів перекладу (німецька мова). Методичні рекомендації з дисципліни «Теорія та практика синхронного перекладу німецькою мовою» для самостійної роботи студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалаврденної форм навчання ЗУНУ. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 35 С <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48873>

7. Chaumien-Wetterauer, Giselle. Das große 1×1 für selbstständige Übersetzer. Nachschlagewerk für die Praxis. BDÜ Fachverlag, 2020. Umfang: 300 Seiten.

8. Gec, Enesa Steuerleitfaden für Dolmetscher und Übersetzer. BDÜ Fachverlag. Auflage 2021, Umfang: 232 Seiten

9. Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft / Werner Koller/Kjetil Berg Henjum. - 9., überarbeitete und aktualisierte Auflage. -Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag, [2020]. - 409 Seiten

10. Ottmann, Angelika (Hrsg.) Best Practices – Übersetzen und Dolmetschen Ein Nachschlagewerk aus der Hampel, Beate (Hrsg.) Quo vadis, Sprachendienst? Herausforderungen und Chancen. BDÜ Fachverlag, 2020. Umfang: 169 Seiten

Internet-ресурси:

1. Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer e. V <https://bdue.de/>

2. FACHBÜCHER FÜR DOLMETSCHER UND ÜBERSETZER Ratgeber, Tagungsbände, Gesetze und Normen, Fachkommunikation, Lernen und Lehren, Fachterminologie https://bdue.de/fileadmin/files/PDF/Publikationen/BDUe_Verlagsprogramm.pdf

3. <https://www.german.net>

4. <https://www.lingua.com>

5. Sabitova, M. INTERKULTURELLE ASPEKTE DER ÜBERSETZUNG IN DER PRAXIS <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/14555/1/Sabitova%20A.%202010.pdf>

6. <https://www.slowgerman.com>

7. Ratgeber - Dolmetscher & Übersetzer <https://www.experten-branchenbuch.de/ratgeber/dolmetscher-uebersetzer/>

8. Theresia Nickl Zwischen Dolmetschen und interkultureller Mediation <https://unipub.uni-graz.at/obvugr/hs/content/titleinfo/207238/full.pdf>